

Peränevan tuulivoima-alueen osayleiskaava / Kaavaluonnos

Kaupunginhallitus 23.05.2022 § 256

Valmistelijat: yleiskaava-arkkitehti Päivi Cainberg, 044 780 9364 ja kaupunkisuunnittelupäällikkö Jouni Laitinen, 044 780 9360

SUUNNITTELUHANKE

Neova Oy:n toimittama kaavoitusaloite on hyväksytty Kokkolan kaupunginhallituksessa 25.10.2021 § 479. Peränevan tuulivoimahankkeen rinnalla hankekehityksessä on myös Kairinevan tuulipuistohanke Halsuan kunnan alueella. Peränevan ja Kairinevan tuulipuistoja kehitetään rinnakkain, joten niitä käsitellään osin yhdessä Peräneva-Kairineva kokonaissuunnittelualueena.

Peränevan ja Kairinevan alueille laaditaan erilliset oikeusvaikutteiset osayleiskaavat, joiden perusteella voidaan myöntää rakennusluvut tuulivoimalayksiköiden rakentamiselle.

Koko suunnittelualueelle suunnitellaan yhteensä 21 uuden tuulivoimalan rakentamista. Joista enintään 7 sijoittuisi Kokkolan puolelle ja enintään 14 sijoittuisi Halsuan puolelle. Lisäksi Halsuan kunnan puolelle sijoittuvalle suunnittelualueelle tutkitaan mahdollisuutta osoittaa yleiskaavassa aurinkoenergian tuotantoalueita.

Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään noin 300 metriä. Suunniteltujen voimaloiden yksikköteho on noin 7-10 megawattia (MW), jolloin kokonaisteho olisi arviolta enintään noin 132-220 MW.

SUUNNITTELUALUE

Peräneva-Kairineva tuulivoima- ja aurinkovoimahanke sijaitsee Halsuan Venetjoen tekojärven luoteispuolella. Kaavoitettavan alueen kokonaiskoko on n. 2260 ha, josta Kokkolan Peränevan osayleiskaava-alue on n. 822 ha. Osayleiskaava-alue sijaitsee n. 57 km kaakkoon Kokkolan keskustasta ja n. 4 km Ullavanjärven eteläpuolella olevista Hanhisalon ja Rahkosen kyläalueista. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsevaan Halsuan kirkonkylän keskustaan on matkaa noin 8 kilometriä. Suunnittelualue rajautuu wpd Finland Oy:n Tuohimaa-Riutanmaa hankkeeseen, jolla kaavoitus on kesken.

Kokkolan kaupungin puolella suunnittelualueen maa-alueet ovat lähes kokonaan yksityisten maanomistajien omistuksessa (Kälviän Hirsimetsän yhteismetsä). Hanketoimija on laatinut maanvuokrasopimukset alueen maanomistajien kanssa.

HANKKEEN AIKATAULU

Tavoitteena on saada kaavoitusprosessit päätökseen vuoden 2023 loppuun mennessä.

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

FCG Finnish Consulting Group Oy on laatinut ehdotuksen Kokkolan aluetta koskevasta osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Osayleiskaavatyötä on tarkemmin esitelty liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Liite A § 256 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

- 1 hyväksyä Kokkolan Peränevan tuulivoima-alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman
- 2 kuuluttaa osayleiskaavoituksen vireilletulosta ja pyytää tarpeelliset lausunnot.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.

Kaupunginhallitus 22.04.2024 § 181
610/10.02.02/2022

Valmistelija

kaupunkisuunnittelupäällikkö Päivi Cainberg

HANKE JA TYÖN TAVOITTEET

Neova Oy:n tytäryhtiö Vapo Terra Oy suunnittelee tuulivoima- ja aurinkovoimahanketta Halsuan kunnan ja Kokkolan kaupungin alueille, Venetjoen tekojärven luoteispuolelle. Hankealueelle suunnitellaan enintään yhteensä 22 uuden tuulivoimalan rakentamista, joista 8-11 sijoittuisi Kokkolan puolelle ja 11-14 Halsuan puolelle. Lisäksi Halsuan kunnan puolelle sijoittuvalla suunnittelualueella tutkitaan mahdollisuutta osoittaa yleiskaavassa aurinkoenergian tuotantoalueita.

Tuulivoimapuiston yleiskaavoituksen tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen alueelle. Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella (tv-alueilla). Kaavan laadintaa ohjaa Kokkolan kaupunki ja kaavaa laatii FCG Finnish Consulting Group. Kaavan hyväksyy Kokkolan kaupunginvaltuusto.

Osayleiskaavoituksen tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen, sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Lisäksi yleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Hanke edellyttää kokonsa johdosta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA), joka laaditaan erillisenä prosessina rinnakkain kaavoituksen kanssa. YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tuloksia hyödynnetään osayleiskaavoituksen yhteydessä.

SUUNNITTELUALUE

Kaava-alue sijaitsee Kokkolan kaupungin lounaisosassa. Kokkolan keskusta sijaitsee suunnittelualueen luoteispuolella noin 56 kilometrin etäisyydellä. Halsuan keskusta sijaitsee noin kymmenen kilometriä suunnittelualueesta etelään. Vetelin kuntakeskus sijaitsee noin 20 km suunnittelualueesta lounaaseen ja Kaustisen kuntakeskus 22 km suunnittelualueesta länteen. Ullavan kirkonkylä sijaitsee 20 km suunnittelualueesta luoteeseen. Kyläasutusta on luoteessa Hanhisalon kylässä lähimmillään noin viisi kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Kaava-alueen ympäristö on harvaan asuttua. Alueen pohjoispuolella noin kuuden kilometrin päässä sijaitsevan Ullavanjärven ympärillä on myös asutusta. Lähimmät asutuskeskittymät ovat Hanhisalon ja Rahkosen kyläalueet alueen luoteispuolella lähimmillään noin neljän kilometrin päässä. Sykäräisen kylä sijaitsee noin kuuden kilometrin päässä alueesta koilliseen.

Kaava-alue ja sen lähiympäristö on pääosin metsätalousaluetta. Kaava-alueella ja sen lähiympäristössä on myös entisiä turvetuotantoalueita sekä ojittamattomia suoalueita. Kaava-alueella ei ole peltoja. Hankealueelle sijoittuu pieniltä osin Venetjoen tekojärvi sekä kaava-alue sivuaa Ylimmäistä kalliojärveä. Alueella on olemassa olevaa metsätieverkostoa.

Peränevan kaava-alueen pinta-ala on noin 822 hehtaaria. Kaava-alue on lähes kokonaan yksityisten maanomistajien omistuksessa. Koko hankealueen pinta-ala mukaan lukien Halsuan puolelle ulottuva osa on noin 2 260 hehtaaria.

Hankealueella ei sijainnut entuudestaan tunnettuja muinaisjäännöksiä. Arkeologisessa inventoinnissa (2022) hankealueelta on inventoitu kahdeksan muinaisjäännöskohdetta (kaikki tervahautoja), joista kaksi sijoittuu Kokkolan puolelle.

Kaava-alueen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti eikä maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita eikä rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai asuinkiinteistöjä. Alle 30 kilometrin etäisyydellä sijaitsee kaksi valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VAMA). Lestijokilaakson kulttuurimaisema sijaitsee noin 10 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta koilliseen ja Vetelinjokilaakson viljelymaisema noin 16 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta länteen. Halsuan kunnan alueella lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristökohde

(RKY 2009) on Halsuan kirkkotie noin yhdeksän kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta etelään. Yhteensä alle 30 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta sijaitsee neljä RKY-kohdetta. Lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue on Härkänevan pika-asutus noin viiden kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta koilliseen.

Kaava-alueella ei sijaitse Natura-alueita, luonnonsuojelualueita, suojeluohjelmien kohteita tai linnustollisesti arvokkaita alueita. Lähin Natura-alue, Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät (FI1000034, SAC) sijoittuu kaava-alueesta itään, noin neljän kilometrin etäisyydelle. Kaava-alueen pohjoisosa ulottuu Lestijärven vesistön (MUU100033) alueelle, joka on koskiensuojelulla suojeltu vesistö. Lisäksi alle viiden kilometrin etäisyydellä kaava-alueelta sijaitsevat seuraavat luonnonsuojelualueet: Kälviän yhteishirsimetsä (YSA102631) sijaitsee lähimmillään noin kolme kilometriä kaava-alueelta itään, Kotkanneva-Metsolamminneva (SSO100312) noin kolme kilometriä kaava-alueelta itään ja Kalliokoski (YSA252289) noin viisi kilometriä kaava-alueelta etelään. Alle 10 kilometrin etäisyydelle hankealueesta sijoittuu kaksi kansallisesti tärkeää lintualueita (FINIBA): Kotkanneva (740052) noin neljän kilometrin ja Pilvineva (740089) noin 18 kilometrin etäisyydelle. Kaava-alueen lähiympäristöön ei sijoitu lainkaan kansainvälisesti tärkeitä lintualueita (IBA) Lähin IBA-alue on Luodon-Kokkolan-Kälviän saaristo, joka sijaitsee noin 60 kilometrin etäisyydellä voimaloista Kokkolassa. Lähin maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI) Kotkanneva-Peuralamminneva (740192) sijoittuu suunnittelualueen itäpuolelle noin yhden kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta.

Kaava-alueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita.

KAAVATILANNE

Maakuntakaava: Kaava-alue kuuluu Keski-Pohjanmaan liiton alueelle. Keski-Pohjanmaalla maakuntakaavoitusta on tehty vaiheittain. Tällä hetkellä voimassa olevia vaihemaakuntakaavoja on viisi. Keski-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi kokouksessaan 29.11.2021 viidennen vaihemaakuntakaavan ja päätös tuli lainvoimaiseksi 3.1.2022. Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava laaditaan vuosina 2022–2025. Kaavan teemat ovat tuulivoima, kaivostoiminta, viheraluesuunnittelu sekä virkistys ja matkailu. Kaavan työnimenä käytetään ”Keski-Pohjanmaan energiamurros ja ympäristövaihemaakuntakaava”. Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) oli julkisesti nähtävillä 1.4.-30.4.2023.

Yleiskaava: Kokkolan kaupungin strateginen aluerakenneyleiskaava 2040, joka on koko kunnan kattava yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 7.3.2022 (§ 8) ja kaava on saanut lainvoiman 4.5.2022. Aluerakenneyleiskaavassa alueiden käyttöä on käsitelty avaintemojen kautta. Peränevan osa-alue sijaitsee aluerakenneyleiskaavan tuulivoiman selvitysalueella sekä mineraalivarantoalueella, joka mahdollistaa mineraalipotentialin laaja-alaiset lisätutkimukset.

Kokkolan kaupungin puolella lähin voimassa oleva yleiskaava on Ullavanjärven osayleiskaava, joka on hyväksytty Ullavan kunnanvaltuustossa 12.10.1998 (§ 28).

Asemakaava: Suunnittelualueella ei ole voimassa tai vireillä olevia asemakaavoja. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijaitsevat Halsuan kunnan puolella vajaan viiden kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

KAAVOITUKSEN KÄYNNISTÄMINEN

Kokkolan kaupunginhallitus päätti käynnistää Peränevan tuulivoimapuiston yleiskaavoituksen 25.10.2021 (§ 479). Kaavoituksen lähtökohtia ja tavoitteita käsiteltiin 30.3.2022 pidetyssä viranomaisten ennakkoneuvottelussa.

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrotaan kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavoituksen yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on tullut vireille Kokkolan kaupunginhallituksen päätöksellä 23.5.2022 § 256. OAS pidettiin nähtävillä 2.6. – 14.7.2022 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on saatu 14 lausuntoa. Lausunnon jättivät Museovirasto, Verkko Korpela OY, Luonnonvarakeskus, Fintraffic, Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto, Halsuan kunta, Traficom, Cinia Oy, K.H. Renlundin museo, Keski-Pohjanmaan liitto, Ilmatieteenlaitos, Fingrid Oy, Suomen erillisverkot, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Mielipiteitä ei saapunut.

Lausunnoissa tuotiin esille turvaetäisyydet sähköjakeluverkkoon, liityntäratkaisut sähkönsiirtoverkkoon edellyttävät lisää suunnittelua Fingridin ja hanketoimijan kesken, lentoesterajoitukset, arkeologisen inventoinnin tarve, vaikutusten arvioinnissa tulee laatia näkemäanalyseja ja havainnekuvia vaikutusalueelle sijoittuvista arvokkaista kulttuuriympäristön kohteista, tuulivoimaloiden vaikutuksien huomioiminen radiojärjestelmiin sekä matkaviestinverkkojen kenttävoimakkuuteen ja signaalin laatuun, tarve selvittää hankealueelle johtavien teiden soveltuvuus tuulivoimakuljetuksille sekä hankkeen vaikutukset alueen liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen.

Kaavaluonnosvaiheessa Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on täydennetty mm. aikataulun, osallisten ja yhteystietojen osalta.

KAVALUONNOS

Suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M-1), jolle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille tuulivoima-alueille sekä huoltoteitä, teknisiä verkostoja ja kokoonpano-alueita tuulivoimaloita varten. Kaavaluonnoksessa on mahdollistettu, että Kokkolan puolelle voidaan toteuttaa 8-11 tuulivoimalaa.

Tuulivoimaloiden alueet on rajattu kaavaan pistekatkoviivalla merkityllä osa-aluemerkinnällä. Kaavassa on osoitettu yksi tuulivoima-alue (tv-1), jolle saa sijoittaa yhden tuulivoimalan, ja kaksi tuulivoima-aluetta (tv-3), joista kummankin saa sijoittaa kolme tuulivoimalaa. Lisäksi kaava-alueelle on osoitettu yksi tuulivoima-alue (tv-r-1/4), jolle voi sijoittaa 1–4 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden sijainti tuulivoima-alueilla ja tuulivoimaloiden määrä tv-r-1/4-alueella varmistuu rakennuslupavaiheessa.

Yksittäisen tuulivoimalan ohjeellinen sijoitus on merkitty tv-alueen sisällä katkoviivalla piirretyllä ympyrällä (ns. roottoriympyrä). Yleiskaavassa on esitetty tuulivoimaloiden suurin sallittu maksimikorkeus 300 metriä maanpinnasta sekä tuulivoimaloiden määrä (8–11 kpl) kaava-alueella. Tuulivoima-alueelle tv-r-1/4 sijoittuvien tuulivoimaloiden määrä riippuu siitä, miten monta tuulivoimalaa sijoittuu vastaavalle tuulivoima-alueelle Halsuan Kairinevan tuulivoimaosayleiskaavassa. Yhteensä Peränevan ja Halsuan tuulivoimaosayleiskaavoissa osoitetuille tv-r-alueille saa sijoittaa neljä tuulivoimalaa. Yleiskaavassa ei oteta kantaa tuulivoimaloiden yksityiskohtaisempiin teknisiin ratkaisuihin, kuten voimalatehoihin.

Kaavassa on osoitettu nykyiset ja parannettavat sekä uudet ohjeelliset tielinjaukset, jotka tulevat toimimaan tuulivoimapuiston huoltoteinä. Alueen sisäinen sähkönsiirto, joka toteutetaan maakaapeleilla, on osoitettu ohjeellisena huoltoteiden yhteyteen. Maakaapelin sijainti ja puolisuus huoltotiehen nähden määritellään tarkemmassa suunnittelussa.

Liite A § 181	Kaavaluonnoskarta
Liite B § 181	Kaavaselostus
Liite C § 181	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, päivitetty 2024
Liite D § 181	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheen lausuntojen tiivistelmät ja kaavanlaatijan vastineet
Oheisaineisto	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheen lausunnot alkuperäisinä

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä lausuntoihin annetut vastineet
2. tiedottaa keskeisiä osallisia osayleiskaavaluonnoksesta, pyytää tarpeelliset lausunnot ja asettaa kaavaluonnoksen nähtäville valmisteluvaiheen kuulemista varten (MRL 62 § ja MRA 30 §).

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösesityksen.